

INFORME JURÍDIC FINAL

Data: 15 de febrer de 2017

Assumpte: Avantprojecte de llei sobre les voluntats digitals i de modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya

Sol·licitant: Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques

1.- ANTECEDENTS

La Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques ha tramès a aquesta Assessoria Jurídica, en data 3 de febrer de 2017, l'Avantprojecte de llei sobre les voluntats digitals i de modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya (V. 02.02.17) (en endavant, Avantprojecte de llei), acompanyat d'una memòria de valoració de les observacions i al·legacions formulades en els tràmits de consulta interdepartamental, d'audiència, d'informació pública i d'informes.

L'esmentat Avantprojecte de llei ha d'ésser sotmès a informe dels serveis jurídics, de conformitat amb el que disposen l'article 36.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, en relació amb l'article 4.1.a) de la Llei 7/1996, de 5 de juliol, d'organització dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

2.- ANÀLISI JURÍDICA

2.1 Marc competencial i marc normatiu

L'objecte de l'Avantprojecte de llei és establir la regulació de l'autonomia de la persona en el món digital i el tractament dels continguts i els arxius digitals en cas de mort, de pèrdua sobrevinguda de capacitat, o de minoria d'edat, per mitjà de la modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya, relatius a la persona i la família, i a les successions, respectivament.

Quant al marc competencial i normatiu i l'habilitació legal del Govern per a l'aprovació de l'Avantprojecte de llei, ens remetem a les consideracions jurídiques efectuades en l'informe jurídic preliminar d'aquesta Assessoria Jurídica, de 23 de novembre de 2016.

2.2 Procediment d'elaboració i tramitació de l'Avantprojecte de Llei

Com acabem de dir, en data 23 de novembre de 2016 aquesta Assessoria Jurídica va emetre un informe jurídic preliminar favorable a l'Avantprojecte de Llei, en el qual es van fer diverses observacions, les quals van ser degudament valorades per la unitat impulsora mitjançant informe valoratiu de 30 de novembre de 2016, i incorporades algunes d'elles al text de l'Avantprojecte de Llei. Així mateix, la unitat impulsora va elaborar una nova memòria general, també de data 30 de novembre de 2016.

L'Avantprojecte de Llei que ara s'informa és el resultat dels tràmits de consulta interdepartamental, audiència i informació pública, i informes.

Pel que fa a la consulta interdepartamental, l'Avantprojecte de Llei es va posar en coneixement dels diferents departaments perquè formulessin les observacions que estimessin convenientes, tramitant aquest que es va instrumentar mitjançant el Sistema d'Informació, Gestió i Tramitació dels Documents de Govern (SIGOV). Aquest tràmit va finalitzar amb la presentació de l'Avantprojecte de Llei a la sessió corresponent del Consell Tècnic.

S'ha incorporat a l'expedient l'informe d'impacte pressupostari emès en data 7 de desembre de 2016 per la Direcció General de Pressupostos del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. El sentit de l'informe és favorable a la proposta, des del punt de vista estrictament pressupostari, *"sempre que totes les despeses que se'n derivin es financin amb càrrec a les disponibilitats pressupostàries del Departament de Justícia"*.

L'Avantprojecte de Llei va quedar vist en la sessió del Consell Tècnic de la Generalitat de Catalunya de data 13 de desembre de 2016, per tal de continuar la seva tramitació. Així consta en el certificat emès el 14 de desembre de 2016 pel secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya.

Quant als tràmits d'audiència i informació pública, l'article 36.4 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, preveu que el departament encarregat de l'elaboració d'un avantprojecte de Llei el pot sotmetre a informació pública o a audiència de les entitats que tinguin encomanada per Llei la defensa d'interessos que es podrien veure afectats per l'entrada en vigor de la Llei, i que el termini d'informació o d'audiència no pot ésser inferior a quinze dies.

Quant al tràmit d'informació pública, per Edicte de 16 de desembre de 2016 es va sotmetre a informació pública l'Avantprojecte de Llei sobre les voluntats digitals i de modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya (DOGC núm. 7271, de 21.12.16). En data 28 de desembre de 2016 es va publicar al DOGC una correcció d'errada a l'esmentat Edicte, tot fent constar que el termini d'al·legacions no finia el 12 sinó el 16 de gener de 2017.

Consten en l'expedient de tramitació de l'Avantprojecte de llei els certificats dels Serveis Territorials del Departament de Justícia de Girona, Tarragona, Lleida i les Terres de l'Ebre, de conformitat amb els quals no s'ha presentat cap al·legació als Serveis Territorials esmentats durant el període d'informació pública de l'Avantprojecte de llei.

Pel que fa al tràmit d'audiència, mitjançant oficis del director general de Dret i d'Entitats Jurídiques, de data 16 de desembre de 2016, l'Avantprojecte de llei es va sotmetre a audiència de les entitats interessades següents: Col·legi de Notaris de Catalunya, Google Spain S.L., Twitter Spain S.L., Facebook Spain S.L. i LinkedIn Spain S.L.

Així mateix, mitjançant ofici del director general de Dret i d'Entitats Jurídiques, de data 20 de desembre de 2016, es va donar trasllat de l'Avantprojecte de llei al Síndic de Greuges de Catalunya, a fi que fes arribar les al·legacions, observacions o suggeriments que considerés convenient. No consta que el Síndic de Greuges hagi formulat observacions en el tràmit d'audiència que se li va conferir.

Per sengles oficis del Secretari General del Departament de Justícia, de 12 de gener de 2017, es va donar trasllat del projecte normatiu al Director de l'Institut d'Estadística de Catalunya i a la Directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Finalment, també en data 12 de gener de 2017, mitjançant ofici del director general de Dret i d'Entitats Jurídiques es va trametre a Google Spain S.L. la versió en castellà del projecte normatiu, a petició de la dita societat.

Consten en l'expedient les al·legacions presentades per les persones i entitats següents: Dret en xarxa, SLP, el Col·legi de Notaris de Catalunya i el Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI).

D'altra banda, al llarg de la tramitació del projecte s'han d'observat les previsions de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern

Així mateix, consta la sol·licitud adreçada en data 29 de desembre de 2016 a l'Institut Català de les Dones, per tal que emeti el corresponent informe d'impacte de gènere, sol·licitud que ha estat reiterada el 13 de febrer de 2017. És per això que, un cop rebut l'informe esmentat caldrà elaborar la corresponent memòria de valoració i, si escau, una nova versió de l'Avantprojecte de llei.

D'acord amb l'article 36.3.c) de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, la unitat directiva ha d'elaborar una memòria en què constin les consultes formulades, les al·legacions presentades, les raons que han dut a estimar-les o desestimar-les i la incidència de les consultes i les al·legacions en la redacció final de l'Avantprojecte de llei.

Consta en l'expedient una memòria del director general de Dret i d'Entitats Jurídiques, de data 3 de febrer de 2017, de valoració de al·legacions presentades a l'Avantprojecte de llei durant els tràmits de consulta interdepartamental, audiència i informació pública, les quals han estat valorades i justificada la seva acceptació o desestimació.

Concretament, la unitat impulsora ha acceptat únicament les al·legacions següents:

- l'al·legació formulada per Dret en Xarxa, SLP respecte de l'article 7. 2.
- l'al·legació formulada pel Col·legi de Notaris de Catalunya respecte del títol de l'article 1, i acceptació parcial de l'al·legació formulada pel dit Col·legi respecte de l'article 5.
- la totalitat de les al·legacions formulades pel Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI).

La resta d'al·legacions presentades han estat rebutjades de forma motivada.

Mitjançant correu electrònic de 6 de febrer de 2017, la Subdirectora general de Producció i Coordinació de l'IDESCAT ha informat a la unitat promotora de la iniciativa normativa que no tenen cap proposta de modificació a fer, tot fent avinent que *"pel que fa les recomanacions estadístiques és important que en els formularis que han d'emplenar els ciutadans amb les seves dades es tingui en compte la normalització i la utilització de codis i formats estàndard en les variables com la data de naixement, l'adreça postal, la nacionalitat, la professió o el nivell d'estudis"*.

Consta també en l'expedient l'informe sol·licitat a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, el qual ha estat emès en data 9 de febrer de 2017, en el qual es fan diverses consideracions i suggeriments respecte del text de l'Avantprojecte de llei.

En data 14 de febrer de 2017, la unitat impulsora ha elaborat i ha tramès a aquesta Assessoria Jurídica una memòria complementària de la memòria data 3 de febrer de 2017. En aquesta memòria complementària del director general de Dret i d'Entitats Jurídiques es valoren les consideracions i observacions formulades per l'Institut d'Estadística de Catalunya i per l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, tot justificant la seva acceptació o desestimació. Juntament amb la memòria complementària, la unitat impulsora ha fet arribar l'informe de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i una nova versió del projecte normatiu, en la qual s'han incorporat algunes de les observacions formulades en el dit informe.

Quant al dictamen del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, a l'informe de la Comissió de Govern Local de Catalunya i al dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, ens remetem a les consideracions fetes en l'informe jurídic preliminar de data 23 de novembre de 2016. Per tant, no caldrà sol·licitar els dits informe i dictàmens.

De conformitat amb l'article 8.1.a) del Reglament del Consell Tècnic del Govern, aprovat pel Decret 413/2011, de 13 desembre, el Consell Tècnic ha d'examinar i deliberar sobre

els avantprojectes de llei, amb caràcter previ a la seva aprovació per part del Govern com a projectes de llei.

Finalment, d'acord amb l'article 36.5 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, correspon al titular o la titular del departament que ha elaborat un avantprojecte de llei de sotmetre'l a la consideració del Govern, el qual pot decidir dur a terme nous tràmits abans d'aprovar-lo com a projecte de llei, i d'acord amb l'article 36.6 de la dita Llei, un cop aprovat un projecte de llei, el Govern ha de trametre'l al Parlament, acompanyat amb tota la documentació annexa.

2.3 Contingut de l'Avantprojecte de llei

Com hem dit anteriorment, l'objecte de l'Avantprojecte de llei és establir la regulació de l'autonomia de la persona en el món digital i el tractament dels continguts i els arxius digitals en cas de mort, de pèrdua sobrevinguda de capacitat, o de minoria d'edat, per mitjà de la modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya, relatius a la persona i la família, i a les successions, respectivament.

Pel que fa a l'estructura i contingut de l'Avantprojecte de llei, aquest consta d'una part expositiva, 11 articles distribuïts en dos capítols, una disposició addicional i dues disposicions finals.

La **part expositiva** de l'Avantprojecte de llei fa referència al marc competencial i normatiu en el qual s'insereix, així com els motius que justifiquen aquesta iniciativa legislativa.

El **Capítol 1** porta per títol "*Modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família*", i abasta els **articles 1 a 4**; i el **Capítol 2** porta per títol "*Modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions*", i abasta els **articles 5 a 11**.

L'**article 1**, "*Voluntats digitals en cas de pèrdua sobrevinguda de capacitat*", modifica l'article 222-2 del Codi civil de Catalunya amb la incorporació d'uns nous apartats 2, 3 i 4, i els apartats 2 i 3 passen a ser els apartats 5 i 6

El nou apartat 2 de l'article 222-2 regula el poder en previsió de pèrdua sobrevinguda de capacitat, tot preveient la possibilitat que la persona, en atorgar el dit poder, pugui establir les seves voluntats digitals i determinar l'abast de la gestió dins el poder perquè, en cas de pèrdua sobrevinguda de capacitat, la persona a qui designi actuï davant dels prestadors digitals amb els qui el poderdant tingui comptes actius.

L'**article 2** porta per títol "*Presència dels tutelats en entorns digitals*", i modifica l'apartat 2 de l'article 222-36 del Codi civil de Catalunya. En aquest cas, la modificació consisteix en la incorporació de dos nous apartats, el 3 i el 4, amb la finalitat de regular l'obligació del

tutor de vetllar perquè la presència del tutelat en els entorns digitals resulti apropiada, i atribueix al tutor un seguit de facultats per tal de poder dur a terme aquesta obligació.

L'**article 3**, sota l'epígraf "*Presència dels fills en entorns digitals*", modifica l'article 236-17 del Codi civil de Catalunya, tot incorporant un nou apartat 5, i l'anterior apartat 5 passa a ser l'apartat 6. Aquest nou apartat 5 regula l'obligació dels progenitors de garantir que la presència dels fills en potestat en els entorns digitals resulti apropiada a la seva edat i personalitat, i atribueix als pares un seguit de facultats per tal de poder dur a terme aquesta obligació.

L'**article 4** es refereix a la "*Cancel·lació de comptes digitals*", i modifica l'article 222-43 del Codi civil de Catalunya, tot incorporant una lletra l) a l'apartat 1, a fi d'introduir la necessitat d'autorització judicial per tal que el tutor o administrador patrimonial pugui demanar la cancel·lació de comptes digitals que tinguin un contingut patrimonial, en coherència amb el contingut del nou apartat 2 de l'article 222-2.

L'**article 5** és el primer del Capítol 2, que es refereix a la modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions, i abasta – com hem dit – els articles 5 a 11. L'article 5 regula les "*Voluntats digitals en cas de mort*", tot incorporant un article nou, el 411-10, amb aquest mateix títol en el capítol I del títol I del llibre quart del Codi civil de Catalunya.

Es regula aquí el règim de les voluntats digitals en cas de mort, de manera que aquestes voluntats digitals i la persona encarregada d'executar-les es poden establir en el testament, el codicil o les memòries testamentàries; o altrament, si la persona no ha atorgat disposicions d'última voluntat, es poden establir en un document que s'ha d'inscriure en el Registre de voluntats digitals.

L'**article 6** regula les "*Voluntats digitals en testament*", tot incorporant un nou apartat 2 a l'article 421-2 del Codi civil de Catalunya.

L'**article 7**, sobre la "*Persona designada per executar les voluntats digitals*" incorpora un article nou, el 421-24, al capítol I del títol II del llibre quart del Codi civil de Catalunya, amb el títol "*Designació de la persona encarregada d'executar les voluntats digitals del causant*".

L'**article 8** es refereix al mode relatiu a les voluntats digitals, i modifica l'apartat 1 de l'article 428-1 del Codi civil de Catalunya, tot afegint un incís final d'acord amb el qual el mode també pot consistir en imposar l'execució de les voluntats digitals del causant.

L'**article 9** tracta del "*Compliment del mode*", i modifica l'apartat f) de l'article 428-2 del Codi civil de Catalunya, tot afegint un incís final d'acord amb el qual també pot exigir el compliment del mode la persona designada per executar les voluntats digitals.

L'**article 10** crea el Registre de voluntats digitals mitjançant la incorporació d'una disposició addicional tercera al llibre quart del Codi civil de Catalunya, sota l'epígraf "*Registre de voluntats digitals*".

D'acord amb aquesta nova disposició addicional tercera, el Registre de voluntats digitals s'adscriu al departament competent en matèria de dret civil, mitjançant el centre directiu que en tingui atribuïda la competència (apartat 1); en ell s'inscriuen els documents de voluntats digitals (apartat 2); hi poden accedir únicament el titular atorgant i, un cop mort el titular, les persones amb interès legítim o les persones designades per a l'execució de les voluntats digitals –sempre que acreditin, per mitjà del certificat d'actes d'última voluntat, que el causant no ha atorgat disposicions d'última voluntat (apartats 3, 4 i 5); i el Registre, un cop li consti la mort d'un atorgant, pot comunicar d'ofici l'existència de voluntats digitals inscrites a les persones designades per a la seva execució (apartat 6).

Quant a l'apartat 1, únicament apuntar que l'adscripció del Registre de voluntats digitals al departament competent en matèria de dret civil, mitjançant el centre directiu que en tingui atribuïda la competència, requerirà, en el seu cas, la corresponent modificació del decret d'estructura del Departament de Justícia.

L'**article 11** incorpora una disposició final cinquena al llibre quart del Codi civil de Catalunya, amb el títol "*Organització, funcionament i accés al Registre de voluntats digitals*", d'acord amb la qual aquesta matèria s'ha d'establir per reglament. Tanmateix, no es fixa cap termini per dur a terme aquesta regulació.

Finalment, consten en l'Avantprojecte de Llei una disposició addicional i dues disposicions finals.

La **disposició addicional** es refereix al "*Tractament del gènere en les denominacions referides a les persones*", tot establint que en aquesta Llei, s'entén que les denominacions en gènere masculí referides a les persones inclouen dones i homes, llevat que del context se'n dedueixi el contrari.

La **disposició final primera** es refereix al "*Desplegament reglamentari*" tot habilitant el conseller o consellera del departament competent en matèria de dret civil per dur a terme el desplegament reglamentari, relatiu a l'organització, el funcionament i l'accés al Registre de voluntats digitals, mitjançant l'ordre corresponent.

La **disposició final segona** fixa l'entrada en vigor de la Llei als vint dies de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, és a dir la *vacatio legis* ordinària que estableix l'article 111-10 del propi Codi civil de Catalunya.

D'aquesta manera, entenem que la creació del Registre de voluntats digitals mitjançant la modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya es produirà en el moment de

l'entrada en vigor de la llei, tot i que la seva operativitat quedaria diferida a l'aprovació del desenvolupament reglamentari.

3.- CONCLUSIONS

Primera.- Examinat l'expedient de tramitació de l'Avantprojecte de llei sobre les voluntats digitals i de modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya, aquesta Assessoria Jurídica ha comprovat que s'ajusta a la legalitat vigent i s'ha seguit la tramitació establerta a la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, sense perjudici que es tinguin en compte les consideracions efectuades en aquest informe.

Segona.- Analitzat l'Avantprojecte de llei sobre les voluntats digitals i de modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya, aquesta Assessoria Jurídica l'informa favorablement.

CPI SR-1
Carles
Miquel
Garcia Rojo

Firmado digitalmente por CPI SR-1
Carles Miquel Garcia Rojo
Nombre de reconocimiento (DN):
c=ES, o=Departament de la
Presidència, ou=GABINET JURIDIC DE
LA GENERALITAT, ou=Serveis Públics
de Certificació CPI SR-1, ou=Vegeu
<https://www.catcert.cat/verCPI SR-1>
(c)03, sn=Garcia Rojo,
givenName=Carles Miquel,
serialNumber=37738813E,
cn=CPI SR-1 Carles Miquel Garcia Rojo
Fecha: 2017.02.15 16:32:26 +01'00'

Carles M. García Rojo
Advocat de la Generalitat
Cap de l'Assessoria Jurídica

Ref.: AJ xsc 16D189